

1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslagets formål er at skabe en mere tidssvarende regulering af advokaters forhold, at styrke borgernes retssikkerhed og at skabe øget konkurrence på advokatområdet.

Den seneste samlede revision af retsplejelovens afsnit om advokater blev gennemført for godt 25 år siden, og der har i de seneste år været rejst spørgsmål og været overvejelser om ændring af de gældende regler om det pligtmæssige medlemskab af Advokatsamfundet, advokaters møderetsmonopol, behandlingen af klager over advokater, adgangen til at drive advokatvirksomhed i selskabsform og ejerskabsforholdene i advokatvirksomheder.

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

- Reguleringen af Advokatsamfundet ændres ved, at Advokatsamfundet ikke fremover skal have karakter af en forening, men omdannes til en ved lov oprettet og reguleret institution, der udgøres af alle advokater, og som fortrinsvis varetager tilsyns- og disciplinærfunktioner i forhold til alle advokater.
- Møderetsmonopolet lempes således, at andre end advokater vil kunne møde i den forenklede inkasoprocess, småsagsprocessen og udlægsforeningerne i fogedretten. Der indføres regler om god skik for disse rettergangsfuldmægtige, der ikke er advokater, og Justitsministeriet påser overholdelsen af god skik-reglerne.
- Advokatuddannelsen ændres. I dag skal alle, der vil være advokat, op til en mundtlig eksamen i juridiske emner. Fremover skal alle, der vil være advokat, op til dels en teoretisk eksamen i regler, der er af særlig betydning for advokaterhvervet (advokatetiske regler, klientkontoregler, regnskabsforståelse m.v.), dels en praktisk prøve i retssagsbehandling.
- Der bliver en mere liberal tilgang til advokatbranchen ved, at organisationsansatte advokatfuldmægtige fremover lettere vil kunne beskikkes som advokat.
- Advokater og advokatfuldmægtige skal fremover løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet.
- Den ene af de to prøvesager, der kræves for, at en advokat kan få møderet for landsret, vil fremover kunne være en byretssag.
- Fremover kan også andre ansatte end advokater være medejer af et advokatselskab. Der stilles dog en række betingelser: De må tilsammen kun eje under 1/10 af aktierne eller anparterne i selskabet, de skal bestå en prøve i de regler, der er af

særlig betydning for advokaterhvervet, og klager over dem kan indbringes for Advokatnævnet, der får tilsvarende beføjelser over for dem, som nævnet har i forhold til advokater.

- Fremover kan man drive advokatvirksomhed i kommanditaktieselskabsform (partnerselskaber), ligesom man kan anvende en holdingselskabsstruktur.
- Advokatnævnets sammensætning ændres, så det sikres, at der er lige mange advokater og repræsentanter for offentligheden i nævnet.
- Salærklager kan indbringes direkte for Advokatnævnet i modsætning til i dag, hvor salærklager indbringes for kredsbestyrelsen.
- Bødemaksimum forhøjes. Advokatnævnet kan i dag pålægge en advokat eller et advokatselskab en bøde på indtil 200.000 kr. Dette forhøjes til 300.000 kr.
- Advokatrådet får nye tilsynsbeføjelser. Advokatrådet kan bestemme, at en advokat skal indkaldes til en kollegial samtale, og rådet kan iværksætte et kollegialt tilsyn.

Lovforslaget bygger på Advokatudvalgets betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater (herefter "betænkningen"). Ved afgivelsen af betænkningen bestod udvalget af en formand (professor, dr. jur. Mads Bryde Andersen) og 15 andre medlemmer som repræsentanter for Østre og Vestre Landsret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Justitsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Konkurrencestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Advokatrådet, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Dansk Industri, Dansk Handel og Service, Håndværksrådet, HTS-I (nu Dansk Erhverv), Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, Landsorganisationen i Danmark samt Forbrugerrådet.

2. Det pligtmæssige medlemskab af Advokatsamfundet

2.1. Gældende ret

2.1.1. Efter retsplejelovens § 143 er alle advokater medlemmer af Det Danske Advokatsamfund. Bestemmelsen indebærer, at enhver advokat automatisk bliver medlem af Advokatsamfundet, når han eller hun modtager beskikkelse. Der finder ikke nogen egentlig indmeldelse sted, og et medlem af Advokatsamfundet kan ikke ekskluderes. Udtræden af Advokatsamfundet kan kun ske ved, at retten til at udøve advokatvirksomhed ophører ved frivillig deponering af beskikkelsen eller ved frakendelse af retten til at